

Нашитѣ картини.

(Нѣколко думи къмъ възрастнитѣ).

Прѣди да дадемъ разяснения на отдѣлнитѣ картини, които сж въ текста, или пъкъ сж отдѣлно приложени къмъ книжката, считаме за нужно да напомнимъ пакъ, че тия разяснения сж прѣдзначени изключително за възрастнитѣ: учителитѣ, родителитѣ и възпитателитѣ, които биха пожелали да развиватъ, чрѣзъ нашето списание и картинитѣ му, любовъ къмъ живописъта у дѣцата и юношитѣ.

Знайно е, че едно отъ най-любимитѣ занятия на дѣцата и юношитѣ е разглеждането на картини. Кой не е видѣлъ, какъ дѣцата се захласватъ често прѣдъ витринитѣ на разнитѣ магазини и книжарници, за да се любуватъ на изложенитѣ по тѣхъ пѣстри картинки и реклами? Особно много се нравятъ на дѣцата ония картини, въ които тѣ виждатъ отражение на своя собственъ животъ, на своитѣ мисли и чувства, и такива картини тѣ ги разглеждатъ съ радостъ и наслаждение. Като е така, дългъ на педагога е да използва тая естествена наклонностъ у дѣцата, за да насочи мислитѣ и чувствата на послѣднитѣ къмъ истински прѣкрасното, къмъ вѣрното, къмъ високо благородното и пр. и по тоя начинъ да създаде постепенно у тѣхъ (дѣцата и юношитѣ) вкусъ и разбиране на дѣйствително художественото.

Тогава, какъ трѣбва да се постѣпва, за да се постигне най-сподручно тая цѣль, толкова отъ голѣма важностъ за нашето общо възпитателно дѣло? Имали сме случай и другъ пѣтъ да кажемъ, но не ще бжде излишно ако и сега повторимъ, че отъ правилното постѣпване отъ страна на учителя, родителя или възпитателя при разглеждането на картини зависи изключително и правилното разбиране на послѣднитѣ и правилния развой на любовъта къмъ изящнитѣ творения на пластичнитѣ изкуства. Както сж имали случай да се убѣдятъ нашитѣ читатели, ние се стараемъ да подбираме винаги такива картини, които сж достѣпни за дѣцата и юношитѣ по идея, настроение и изпълнение, ала потрѣбно е да се знае, какъ трѣбва дѣцата да разглеждатъ тия картини и до кѣдъ трѣбва да се простира грижата на възпитателя въ това отношение. Послѣдниятъ никога не трѣбва да забравя, напр., че е много неумѣстно (даже вѣрно е) да се тълкуватъ картинитѣ, прѣди дѣцата да сж ги разгледали сами, и прѣди да сж разказали какво виждатъ въ тѣхъ и когъ най-много имъ се нрави. Добрѣ изпълненитѣ картини, въ които има идея и съдържание, подбуждатъ сами дѣцата да заговорятъ и поради това не се има нужда отъ никакви прѣдварителни разяснения, защото интъкъ се

убива у дѣцата естествения развой на тѣхнитѣ наблюдателни способности. Едва слѣдъ като се изкаже дѣтето, ние можемъ да допълнимъ неговитѣ думи, съ цѣль да му разяснимъ нѣщо, неразбираемо за него, но това трѣбва да го направимъ твърдѣ изкусно, безъ да отегчимъ дѣтето, употребявайки прѣдимно въпроси, които, като прѣдизвикатъ у послѣдното спомени и прѣдстави, ще го доведатъ неусѣтно до вѣрно разбиране основната мисль на картината и до вѣрно оцѣнение всичката ѣ прѣлестъ. Ако известна картина съдържа въ себе си хуморъ, неуловимъ за дѣтския или юношеския умъ, ние ще трѣбва да се помъчимъ да стане той достѣпенъ за послѣдния. Послѣ, никакви естетически наставления си нѣматъ мѣстото, когато се разглеждатъ картини прѣдъ дѣца и юноши. Вмѣсто да казваме на дѣцата: „вижте, колко е хубаво това!“ или: „гледайте какъ живо е изрисувано това лице!“ и пр. ... най-добрѣ е да оставимъ дѣцата и юношитѣ сами да откриятъ „хубостъта“ и „живостъта“.

И тѣй, първото разглеждане на картинитѣ ще става отъ самитѣ дѣца, но подъ извѣстенъ контролъ отъ учителя, родителя или възпитателя, които, бидейки по-възрастни и слѣдователно съ по-широка умствена и схващателна способностъ, ще съумѣятъ, въ случай на криво схващане основната идея, да помогнатъ веднага на дѣтето и го избавятъ отъ затруднение или крива насока. Особно това е необходимо, когато имаме работа съ дѣца или юноши съ по-слабо умствено развитие (а това може твърдѣ често да се срѣщне у народи като насъ, които не могатъ да се похвалятъ съ голѣма умствена култура, и у които пластичнитѣ изкуства едва сега се зараждатъ), които, слѣдователно, ще се измъчватъ твърдѣ много, за да разбератъ едно произведение на изкуството, и поради това разглеждането на картини би могло да стане за тѣхъ отегчително и безъ възпитателни резултати.

За да улеснимъ работата на учителитѣ, родителитѣ и възпитателитѣ, ние ще даваме, редовно, разяснение на картинитѣ отъ наше гледище, толкова повече, че считаме необходимо да се даватъ по нѣкога нѣкои и други свѣдѣния за живота и значението на извѣстни художници.

Една молба само ще отправимъ къмъ учителитѣ, възпитателитѣ, и особно къмъ родителитѣ, а то е: да съвѣтватъ дѣцата да не четатъ разясненията на картинитѣ, които сж напечатани съ съвѣмъ дребенъ шрифтъ и не сж прѣдзначени за тѣхъ.

Разяснения на картинитѣ въ текста.

Купете си прѣсни лимони! (Стр. 3). Картина отъ А. Фрайдлеръ, нѣмски съврѣменъ художникъ. Нарисуваното момиченце е италянский типъ, малка продавачка на плодове изъ улицитѣ на голѣмитѣ италяньски градове. Художникътъ е прѣдалъ неподражаемо всичката прѣлестъ на дѣтската чистота, изразена въ голѣмитѣ черни очи на тая малка италянка. Живостъта е поразителна! Момиченцето ви гледа